

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

19 martie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal lărgit al Curții Supreme de Justiție, în următoarea componență:

Președinte

Diaconu Iurie

Judecători

Cobzac Elena

Guzun Ion

Țurcan Anatolie

Boico Victor

a judecat, fără citarea părților, recursurile ordinare declarate de către inculpat și avocatul său Mardari Valeriu, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017, în cauza penală privindu-l pe

Toma Nicolai Xxxxx, născut la xxxxx, originar și domiciliat r-nul Xxxxx s. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 18.09.2014 - 10.07.2015

2. instanța de apel: 28.07.2015 - 30.10.2015

09.01.2017-14.03.2017

3. instanța de recurs: 23.08.2016 - 08.11.2016

30.11.2017-10.01.2018

30.01.2019-19.03.2019

A C O N S T A T A T :

1. Prin sentința Judecătoriei Criuleni din 10 iulie 2015, procesul penal în privința lui Toma Nicolai, învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost încetat din motiv că, fapta săvârșită constituie contravenție prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional, iar procesul contravențional a fost încetat în legătură cu expirarea termenului de prescripție.

S-a dispus încasarea de la inculpatul Toma Nicolai a prejudiciului material cauzat părții vătămate Pisaniuc Grigori, în suma de 500 lei.

2. Potrivit sentinței, s-a constatat că, Toma Nicolai de către organul de urmărire penală este învinuit că, la 4 mai 2013, aproximativ la ora 23:30, împreună și după o înțelegere prealabilă cu Samciuc V., în urma unor relații ostile apărute, intenționat, având scopul vătămării intenționate grave a integrității corporale, în timp ce se afla în pădurea din apropierea satului Xxxxx, raionul Xxxxx, i-au aplicat lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului cetățeanului Pisaniuc Grigori, în rezultatul cărora, ultimului i-au fost cauzate, leziuni corporale sub formă de traumă acută craniu-cerebrală, fractura liniară a osului temporal pe dreapta, hematom subdural care se califică ca vătămări corporale grave, periculoase pentru viață.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procuror, prin care a solicitat casarea acesteia, pronunțarea unei noi hotărâri prin care Toma Nicolai să fie recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal,

stabilindu-i o pedeapsă sub formă de 5 ani închisoare, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis, iar în baza art. 90 Cod penal, a suspenda condiționat executarea pedepsei pe un termen de probă de 5 ani.

În motivarea cererii de apel, procurorul a indicat că, sentința este una ilegală și neîntemeiată, instanța a dat o apreciere eronată probelor acumulate în respectiva cauză penală.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2015, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit de prima instanță, prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, la 5 ani închisoare, iar în baza art. 90 Cod penal, executarea pedepsei a fost suspendată condiționat pe un termen de probă de 2 ani.

5. În motivarea deciziei instanța de apel a constatat că, reieșind din cele reținute prin rechizitoriu inculpatul se face vinovat de comiterea unei fapte ilegale, însă incorect faptele acestuia au fost calificate de către organul de urmărire penală și anume eronat i-a fost imputată agravanta - de două sau mai multe persoane.

6. Procurorul, nefiind de acord cu decizia instanței de apel a declarat recurs ordinar, în temeiul art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală, solicitând casarea acesteia cu dispunerea rejudecării cauzei, indicând că decizia nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția.

7. Prin decizia Colegiului penal lărgit al Curții Supreme de Justiție din 08 noiembrie 2016, a fost admis recursul, casată total decizia cu dispunerea rejudecării cauzei de către aceeași instanța, într-un alt complet de judecată.

8. În motivarea deciziei, instanța de recurs a menționat că, instanța de apel încadrând acțiunile inculpatului în baza art. 151 alin. (1) Cod penal, urma să constate în partea descriptivă a deciziei adoptate fapta prejudiciabilă care întrunește toate elementele constitutive ale infracțiunii respective.

Astfel, instanța de recurs a conchis că, instanța de apel nu a dat răspuns argumentelor invocate de către procuror în cererea de apel și nu a constatat fapta imputată inculpatului, eroare prevăzută de art. 427 alin. (1) pct. 6) Cod de procedură penală.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017, a fost admis apelul declarat de către procuror, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, prin care inculpatul a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, stabilindu-i pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani și 2 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

10. În motivarea deciziei, instanța de apel a constatat că, Toma Nicolai, la 4 mai 2013, aproximativ la ora 23:30, împreună după o înțelegere prealabilă cu o persoană în privința căreia procesul penal a fost disjuns într-o procedură separată, în urma unor relații ostile apărute, intenționat, având scopul vătămării intenționate grave a integrității corporale, în timp ce se afla în pădurea din apropierea satului Xxxxx, raionul Xxxxx, i-au aplicat lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului lui Pisaniuc Grigori, în rezultatul căruia, ultimului i-au fost cauzate, leziuni corporale sub

formă de traumă acută cranio-cerebrală, fractura liniară a osului temporal de dreapta, hematom subdural, care se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață.

Instanța de apel a reținut că, prin acțiunile sale intenționate, inculpatul Toma Nicolai a comis infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, după semnele calificative, vătămarea intenționată gravă a integrității corporale sau a sănătății, care este periculoasă pentru viață, săvârșită de două persoane.

Astfel, cu toate că, inculpatul Toma Nicolai nu-și recunoaște vina în comiterea infracțiunii încriminate, instanța de apel a stabilit că vinovăția lui este dovedită prin următoarea sistemă de probe veridice, concludente, pertinente și utile, care coroborează între ele, cum ar fi: declarațiile părții vătămate Pisaniuc Grigori; declarațiile martorilor Toma Diana, Diacenco Vadim, Rotari Artemii; comunicarea telefonică nr. 1413 din 19 mai 2013 (f. d. 7, vol. I); comunicarea telefonică nr. 5398 de la stațiunea 903 (f. d. 18, vol. I); rapoartele de expertiză medico-legală nr. 291D din 10 septembrie 2013 și nr. 466 din 13 decembrie 2013 (f. d. 67, 129-136, vol. I); raport medico-legal de constatare nr. 187D din 12 iunie 2013 (f. d. 34, vol. I); proces-verbal de cercetare la fața locului din 10 octombrie 2013 (f. d. 118, vol. I); proces-verbal de confruntare din 2 iulie 2014, efectuată între Pisaniuc Grigorii și Toma Nicolai (f. d. 180, vol. I); ordonanța procurorului în Procuratura r-nul Criuleni, Rapeșo Ivan din 10 septembrie 2014, prin care a fost disjunsă cauza penală în privința lui Samciuc Vitalii (f. d. 195, vol. I).

Așadar, instanța de apel a concluzionat că, prin acțiunile sale intenționate, inculpatul a comis infracțiunea imputată, iar prima instanță eronat a recalificat acțiunile acestuia de la art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal în baza art. 78 alin. (2) Cod contravențional.

Totodată, instanța de apel a menționat că, inculpatul nu și-a recunoscut vina în cele incriminate calificând poziția acestuia drept o metodă de apărare, or, persoana care pe parcursul procesului penal are calitatea procesuală de bănuit, învinuit sau inculpat nu poate fi urmărită penal pentru depunerea declarațiilor intenționate false, decât în cazurile expres prevăzute de legea procesual penală, iar nerecunoașterea vinei de către Toma Nicolai pe întregul proces penal se apreciază ca un drept al acestuia și ca o metodă de apărare.

Mai mult, instanța de apel a indicat că, prima instanță a dat o apreciere juridică eronată probelor administrate în respectiva cauză penală, or, acestea demonstrează cu certitudine faptul că anume inculpatul Toma Nicolai, împreună cu încă o persoană, i-au aplicat lovituri cu pumnii și picioarele în regiunea capului lui Pisaniuc Grigori, în rezultatul căruia, ultimului i-au fost cauzate, leziuni corporale sub formă de traumă acută cranio-cerebrală, fractura liniară a osului temporal de dreapta, hematom subdural care potrivit raportului medico-legal de constatare nr. 187D din 12 iunie 2013, se califică ca vătămări corporale grave periculoase pentru viață.

De asemenea, instanța de apel a reținut că, în motivarea sentinței, prima instanță a apreciat în mod eronat declarațiile martorului Toma Diana, martor ocular și care a menționat că a văzut cum partea vătămată a fost lovită de către inculpatul Toma Nicolai de 2 ori, o lovitură în față și una frontal.

La fel, în viziunea instanței de apel, prima instanță face referire și la rapoartele de expertiză medico-legală nr. 291D din 10.09.2013 și nr. 466 din 13.12.2013, potrivit cărora părții vătămate i-au fost cauzate vătămări corporale grave, sub formă de traumă cranio-cerebrală, contuzie cerebrală, fractura liniară a osului temporal pe dreapta, hematom subdural și se califică ca vătămări corporale grave și însuși instanța de fond în sentința adoptată indică că, circumstanțele menționate sunt descrise în ordonanța pentru dispunerea expertizei medico-legale și anume că la 04 mai 2013, lui Pisaniuc Grigori de către Toma Nicolai și Samciuc Vitalie i-ar fi fost aplicate multiple lovituri cu pumnii în regiunea capului, ca în concluzie să adopte o sentință de încetare a procesului penal în privința inculpatului Toma Nicolai din motiv că, fapta săvârșită de către acesta constituie o contravenție prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional și nu infracțiunea prevăzută la art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Totodată, instanța de apel a susținut că, prima instanță nu a luat în considerare faptul că, Toma Nicolai cu încă o persoană, au acționat împreună și au avut o intenție unică îndreptată la cauzarea vătămarilor corporale grave părții vătămate Pisaniuc Grigori și luând în considerație raportul de expertiză medico-legală în comisie nr. 466 din 43.12.2013, nu a fost posibil de stabilit cu exactitate în urma cărei lovituri au survenit consecințele grave, faptele lor comune urmează a fi calificate ca infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal.

Mai mult ca atât, instanța de apel a reținut că, prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 30 octombrie 2015, Toma Nicolai a fost recunoscut vinovat în cauzarea, cu intenție, a vătămarilor corporale grave părții vătămate Pisaniuc Grigori, iar acesta nu a atacat această decizie cu recurs, ultima fiind atacată cu recurs doar de către procuror (f.d. 107-111, vol. II), în care a solicitat casarea deciziei recurate pe motivul că, instanța de apel a constatat că infracțiunea a fost comisă doar de către o persoană, adică de către Toma Nicolai, pe când, de facto, infracțiunea a fost comisă de către 2 persoane, iar Curtea Supremă de Justiție, prin decizia din 08.11.2016 (f.d.116-120 vol. II) a admis recursul înaintat, a casat decizia recurată și a dispus rejudecarea cauzei.

Cu referire la stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de apel a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care îi agravează ori atenuază răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia.

Instanța de apel nu a reținut circumstanțe atenuante și agravante în privința inculpatului Toma Nicolai.

Ținând cont de faptul că, sancțiunea prevăzută la art. 151 alin. (2) Cod penal, prevede o pedeapsă sub formă de închisoare de la 10 la 12 ani, instanța de apel a conchis de a-i stabili inculpatului pedeapsa minimă prevăzută la art. 151 alin. (2) Cod penal, sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani și 2 luni, cu executarea pedepsei în penitenciar de tip semiînchis.

11. Decizia instanței de apel este atacată cu recursuri ordinare de către:

11.1. Avocatul Mardari Valeriu în numele inculpatului, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței.

În motivarea recursului indică:

- instanța de apel a pronunțat o decizie nemotivată bazată pe o apreciere greșită a probelor administrate în respectiva cauză penală, iar instanța de fond întemeiat a ajuns la concluzia de a înceta procesul penal în privința inculpatului învinuit de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal din motiv că, fapta săvârșită constituie o contravenție prevăzută de art. 78 alin. (2) Cod contravențional;

- instanța de apel eronat a condamnat inculpatul în comiterea infracțiunii imputate cu agravanta „săvârșită de două persoane”, or, în decizia recurată nu este indicat cine este persoana a doua și care era rolul fiecăruia.

11.2. Inculpat, prin care solicită casarea acesteia cu menținerea sentinței, invocând că, nu poate fi supus condamnării de două ori pentru aceeași faptă, instanța de apel a pronunțat o decizie bazată pe presupuneri și a dat o apreciere eronată probelor administrate în respectiva cauză penală. De asemenea, recurentul susține că, instanța de apel eronat nu a luat în calcul la emiterea hotărârii de condamnare a acestuia, declarațiile soției sale.

12. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10 ianuarie 2018, s-a dispus inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Mardari V. în numele inculpatului și inculpat, pe motiv că nu îndeplinesc cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

13. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs în anulare avocatul Doga Anatolie în numele condamnatului, invocând temeiul prevăzut la art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, repararea erorilor de drept, comise atât de către Curtea de Apel Chișinău cât și de Curtea Supremă de Justiție.

În motivarea recursului în anulare a indicat:

- au fost încălcate prevederile art. 6 al Convenției Europene a Dreptului Omului, fapt ce constituie o încălcare flagrantă a drepturilor și libertăților garantate de Constituție;

- hotărârea este afectată de viciu fundamental, deoarece contrar prevederilor art. 10 Cod penal, inculpatului i-a fost aplicată pedeapsa potrivit legii penale din redacția în vigoare la 21.06.2013, care agravează situația acestuia;

- condamnatul Toma Nicolai a fost recunoscut vinovat și condamnat de către Curtea de Apel Chișinău pe data de 14 martie 2017, în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la 10 ani și 2 luni închisoare, pentru fapta infracțională comisa pe data de 04 mai 2013, în redacția Legii modificată din 23.05.2013;

- art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, a fost modificat pe data de 23 mai 2013, prin Legea Parlamentului nr. 119, publicat în Monitorul Oficial la 21.06.2013, prin care sancțiunea art. 151 alin. (2) Cod penal a fost majorată de la 5-12 ani închisoare, la 10-12 ani închisoare;

- instanța de apel era obligată prin lege, să-i stabilească pedeapsa inculpatului conform legii penale în vigoare la momentul săvârșirii infracțiunii, adică la data de 4 mai 2013, când legea în vigoare era stabilită de Legea Parlamentului nr. 82 din 7 mai 2010, intrată în vigoare la 4 iunie 2010 și prevedea pedeapsa în baza art. 151 alin. (2) Cod penal de la 5 la 12 ani închisoare;

- instanța de apel a aplicat pedeapsa prevăzută de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, care a intrat în vigoare la 21.06.2013, adică care nu exista la data de 04.05.2013, data comiterii infracțiunii, și care prevede sancțiunea de la 10-12 ani închisoare;

- în circumstanțele date, s-a comis un viciu fundamental, o eroare de drept, s-a aplicat o pedeapsă în limitele legii, care la momentul comiterii infracțiunii, prevedea o pedeapsă mai aspră;

- la momentul săvârșirii infracțiunii la data de 04.05.2013, inculpatul Toma Nicolai, era încorporat în serviciul militar. A făcut serviciul militar de la 10.12.2012 până pe data de 8.10.2013;

- la momentul comiterii de către inculpat a infracțiunii, fiind militar al Forțelor Armate a RM, cauza penală era de competența Procuraturii militare, care trebuiau să efectueze urmărirea penală și să remită cauza spre examinare Judecătoria militară;

- cauza penală a fost intentată în luna mai 2013 și a fost cercetată de către poliția Criuleni, care nu era competentă să efectueze cercetarea penală pe cauza dată;

- toate probele care au fost acumulate de către poliția Criuleni, pe cauza dată sunt nule și atrag nulitatea actelor procedurale, potrivit prevederilor art. 251 alin. (2) Cod de procedură penală;

- încălcările grave comise atât la cercetarea penală a dosarului de către organele de Poliție Criuleni, cât și încălcările grave comise de către instanțele de judecată la soluționarea cauzei în instanța de judecată, cât și încălcarea gravă comisă de către instanța de apel, care a aplicat o lege din Codul penal care la momentul comiterii infracțiunii nu exista, constituie un viciu fundamental și o eroare de drept, care afectează grav drepturile condamnatului Toma Nicolai.

14. Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 13 decembrie 2018, a fost admis recursul în anulare declarat de către avocatul Doga Anatolie în numele condamnatului, fiind casată total decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10 ianuarie 2018 și dispusă rejudecarea cauzei, la etapa admisibilității în principiu a recursurilor ordinare, de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție.

15. În motivarea soluției, instanța de recurs în anulare a indicat că, instanța de recurs ordinar, judecând ambele recursuri ordinare declarate de către avocatul Mardari Valeriu în numele inculpatului și de către inculpat, nu a reținut din conținutul acestora că, titularii invocă în recursuri diferite motive și temeuri de casare a deciziei instanței de apel, care urmau să fie examinate separat.

Prin urmare, instanța de recurs în anulare a menționat că, reținând aceste circumstanțe, instanța de recurs ordinar urma să examineze în fond recursul declarat de inculpat și să se expună asupra argumentelor invocate de către acesta, însă, l-a respins ca inadmisibil, motivând că, *„autorul nu invocă concret în recurs temeiul sau eroarea pe care se bazează din cele reglementate de norma procesual penală, un asemenea recurs se consideră ca fiind necorespunzător după conținut, deoarece nu îndeplinește exigențele prevăzute de pct. 5) art. 430 Cod de procedură penală și urmează să fi declarat ca inadmisibil, deoarece nu corespunde cerințelor de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală”*.

Astfel, instanța de recurs în anulare a constatat că instanța de recurs respingând, ca inadmisibil, recursul ordinar declarat de către inculpat împotriva deciziei instanței

de apel din 14 martie 2017, pe motiv că nu corespunde cerințelor de formă și conținut, nu a ținut cont de faptul că, inculpatul în recursul său ordinar critică soluția de condamnare a instanței de apel, invocând că, nu poate fi supus condamnării de două ori pe aceeași faptă, argument ce se încadrează în pct. 6) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală.

Totodată, instanța de recurs în anulare a stabilit că, din speță rezultă că, instanța de apel i-a stabilit inculpatului pedeapsa în redacția legii noi, care este defavorabilă inculpatului, motivând că îi aplică pedeapsa minimă prevăzută de lege, stabilește condamnatului în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani și 2 luni, în redacția Legii din 23.05.2013, fără a lua în considerație faptul că, inculpatul a comis infracțiunea la data de 04 mai 2013, când legea prevedea o pedeapsă minimă de 5 ani închisoare, pentru infracțiunea comisă, astfel, inculpatului i s-a înrăutățit situația, circumstanțe ce cad sub incidența prevederilor art. 427 alin. (1) pct.10) Cod de procedură penală, temei care urmează să fie verificat, inclusiv fără a fi invocat, deoarece nu agravează situația inculpatului

În contextul celor expuse, instanța de recurs în anulare a ajuns la concluzia că, soluția instanței de recurs ordinar, prin care a dispus inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de avocatul Mardari Valeriu în numele inculpatului și de către inculpat, pe motiv că nu îndeplinesc cerințele de conținut prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală, este neîntemeiată, prin aceasta fiind încălcat dreptul inculpatului la un recurs efectiv, ce constituie un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărârea atacată.

Astfel, fiind constat un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente care a afectat hotărârea atacată, instanța de recurs în anulare a ajuns la concluzia casării totale a deciziei Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10 ianuarie 2018, privind inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Mardari Valeriu în numele inculpatului și de către inculpat, cu dispunerea rejudecării cauzei, la etapa admisibilității în principiu a recursurilor ordinare, de către Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție.

16. Judecând recursurile ordinare în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal lărgit concluzionează că acestea urmează a fi admise, însă din alte motive decât cele indicate de recurenți, din următoarele considerente.

Colegiul penal lărgit constată că, inculpatul și avocatul Mardari V. în numele inculpatului, în recursurile declarate critică aprecierea probelor, totodată inculpatul contestă decizia instanței de apel, invocând că nu poate fi supus condamnării de două ori pentru aceeași faptă.

Prin decizia Colegiului penal al Curții Supreme de Justiție din 10 ianuarie 2018, s-a dispus inadmisibilitatea recursurilor ordinare declarate de către avocatul Mardari V. în numele inculpatului și inculpat, pe motiv că nu îndeplinesc cerințele de formă și de conținut, prevăzute în art. 429 și 430 Cod de procedură penală.

Instanța de recurs în anulare, stabilind că la judecarea cauzei în apel a fost înrăutățită situația inculpatului, a constatat că instanța de recurs ordinar urma să judece cauza în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația inculpatului Toma N., astfel constatând că prin soluția instanței de recurs ordinar din 10 ianuarie 2018 a

fost încălcat dreptul inculpatului la un recurs efectiv, ceea ce constituie viciu fundamental în cadrul procedurii precedente ce a afectat hotărîrea atacată, fiind dispusă rejudecarea cauzei la etapa recursurilor ordinare.

În conformitate cu prevederile art. 457 alin. (3) Cod de procedură penală, soluționarea recursului în anulare se efectuează potrivit dispozițiilor art. 434-436, care se aplică în mod corespunzător.

În conformitate cu prevederile art. 436 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, pentru instanța de rejudecare, indicațiile instanței de recurs sînt obligatorii în măsura în care situația de fapt rămîne cea care a existat la soluționarea recursului. Cînd hotărîrea este casată numai cu privire la unele fapte sau persoane ori numai în ce privește latura penală sau civilă, instanța de rejudecare se pronunță în limitele în care hotărîrea a fost casată.

Analizînd argumentele menționate în motivarea recursurilor declarate, ținînd cont de prevederile art. 436 alin. (2), (3) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit reține că, criticile invocate de către recurenți în recursurile ordinare declarate, nu pot constitui obiect de studiu la această etapă procesuală, asupra căroră instanța de recurs nu se va expune, luînd în considerație limitele rejudecării cauzei.

Totodată, Colegiul penal lărgit menționează că, potrivit dispozițiilor art. 424 alin. (2) Cod de procedură penală, instanța de recurs este în drept să judece cauza și în baza temeiurilor neinvocate, fără a agrava situația condamnaților.

În conformitate cu art. 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, judecînd recursul, instanța de recurs este în drept de al admite, cu casarea parțială sau totală a hotărîrilor atacate, să rejudece cauza și să pronunțe o nouă hotărîre, dacă nu se agravează situația condamnatului.

Colegiul penal lărgit, consideră că în prezenta speță, în privința inculpatului Toma N. este incident temeiul pentru recurs stipulat la pct. 10) alin. (1) art. 427 Cod de procedură penală și anume *–s-au aplicat pedepse individualizate contrar prevederilor legale.*

Astfel, verificînd decizia atacată sub aspectul individualizării corecte a pedepsei, Colegiul penal relevă, dispozițiile art. 61 Cod penal care stipulează că, *pedeapsa penală este o măsură de constrîngere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzînd anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atît din partea condamnaților, cît și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.*

Totodată, conform prevederilor art. 75 alin. (1) și (2) Cod penal, *persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod. La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea*

infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Prin urmare, Colegiul penal lărgit menționează că în cazul săvârșirii unei infracțiuni instanța de judecată este singură în măsură să înfăptuiască nemijlocit acțiunea de individualizare a pedepsei pentru infractorul care a comis această infracțiune, având deplina libertate de acțiune în vederea realizării operațiunii respective, ținând seama de regulile și principiile prevăzute de Codul penal, la stabilirea felului, duratei ori a cuantumului pedepsei.

În continuare, la aplicarea pedepsei inculpatului, instanța urmează să ia în considerare și prevederile art. 75-88 din Codul penal, care reglementează modalitatea individualizării pedepselor persoanelor condamnate.

Instanța de recurs reține că, inculpatul Toma N. a săvârșit infracțiunea prevăzută de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la data de 04 mai 2013.

Totodată, Colegiul penal menționează că sancțiunea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, la data comiterii infracțiunii prevedea pedeapsă cu închisoare de la 5 la 12 ani, iar conform art. 16 alin. (4) Cod penal, aceasta se clasifică ca infracțiune gravă.

Din conținutul deciziei instanței de apel, se atestă că această instanță a stabilit inculpatului Toma N. pedeapsa în redacția legii noi, care este defavorabilă inculpatului, motivând că-i aplică pedeapsa minimă prevăzută de lege, stabilește inculpatului în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 10 ani și 2 luni, în redacția Legii din 23 mai 2013, fără a lua în considerație faptul că, inculpatul a comis infracțiunea la data de 04 mai 2013, când legea prevedea o pedeapsă minimă de 5 ani închisoare, pentru infracțiunea comisă.

Analizând decizia atacată, în raport cu circumstanțele cauzei constatate în prezenta speță, Colegiul penal lărgit constată, că soluția instanței de apel este neîntemeiată, în partea stabilirii pedepsei, deoarece inculpatului i s-a înrăutățit situația, astfel nu s-a ținut cont de prevederile art. 8 Codul penal, care prevede că *caracterul infracțional al faptei și pedeapsa pentru aceasta se stabilesc de legea penală în vigoare la momentul săvârșirii faptei și art. 10 alin. (2) Cod penal, care stabilește că legea penală care înăsprește pedeapsa sau înrăutățește situația persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.*

În urma celor expuse, Colegiul penal lărgit conchide că, pedeapsa stabilită inculpatului Toma N. de către instanța de apel, pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, împrejurărilor constatate în cauza dată, nu a fost individualizată într-un mod corect, deoarece la data comiterii infracțiunii pedeapsa minimă prevăzută de articolul în cauză era de 5 ani închisoare.

Pe cale de consecință, Colegiul penal lărgit notează, că la stabilirea pedepsei inculpatului Toma N. în baza art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, se va reieși din circumstanțele și împrejurările cauzei în modul cum au fost reținute de instanța de apel, însă reieșind din limitele pedepsei prevăzute la data comiterii infracțiunii, ținând cont de faptul că legea penală care înăsprește pedeapsa persoanei vinovate de săvârșirea unei infracțiuni nu are efect retroactiv.

Generalizând cele expuse, se impune soluția de admitere a recursurilor declarate, din alte motive, casarea parțială a deciziei instanței de apel, în partea aplicării pedepsei inculpatului Toma N., cu rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri în aspectul vizat.

17. În conformitate cu art. art. 434, 435 alin. (1) pct. 2) lit. c) Cod de procedură penală, Colegiul penal lărgit,

D E C I D E:

Se admit recursurile ordinare declarate de către inculpat și avocatul său Mardari Valeriu, în cauza penală în privința lui **Toma Nicolai Xxxxx**.

Se casează parțial decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 14 martie 2017, în partea stabilirii pedepsei, rejudecă cauza și pronunță în această parte o hotărâre nouă, prin care lui Toma Nicolai Xxxxx, recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 151 alin. (2) lit. d) Cod penal, i se stabilește pedeapsă sub formă de închisoare, pe un termen de 5 (cinci) ani, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

În rest, celelalte dispoziții ale hotărârii atacate se mențin.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 02 mai 2019.

Președinte

Diaconu Iurie

Judecător

Cobzac Elena

Judecător

Guzun Ion

Judecător

Țurcan Anatolie

Judecător

Boico Victor